

Екологічне право в запитаннях та відповідях

Підручник підготовлений колективом викладачів кафедри екологічного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого на основі сучасного чинного екологічного законодавства і відповідно до оновленої програми курсу екологічного права.

Його основу становлять Загальна й Особлива частини, при викладенні матеріалу використані нові методичні підходи, основні теоретичні положення екологічного права відображені з урахуванням наукових досягнень у зазначеній сфері.

Для студентів, аспірантів і викладачів юридичних вузів і факультетів, науковців, громадських організацій, а також працівників правничих установ.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Розділ 1

ПРЕДМЕТ, МЕТОД, СИСТЕМА ТА ПРИНЦИПИ ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

1. Предмет екологічного права.....	10
2. Види екологічних правовідносин	11
3. Поняття та види об'єктів екологічного права.....	12
4. Поняття екологічного права	14
5. Принципи екологічного права.....	15
6. Метод правового регулювання екологічних відносин.....	17
7. Система екологічного права: як галузь права; навчальна дисципліна; наука.....	18

Розділ 2

ДЖЕРЕЛА ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА

1. Загальна характеристика джерел екологічного права.....	21
2. Конституційні засади регулювання екологічних суспільних відносин.....	23
3. Закони як джерела екологічного права.....	25
4. Міжнародні договори як джерела екологічного права	26

Розділ 3

ПРАВОВІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯМ ТА ОХОРОНОЮ ДОВКІЛЛЯ (ЕКОЛОГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ)

1. Поняття управління у сфері природокористування та охорони довкілля	28
2. Функції управління у сфері природокористування та охорони довкілля	29
3. Органи управління загальної компетенції у сфері природокористування та охорони довкілля	30
4. Органи управління спеціальної компетенції у сфері природокористування та охорони довкілля	32
5. Правове забезпечення обліку природних ресурсів	37

6. Правове регулювання екологічного контролю, його поняття та види	38
7. Правове регулювання екологічного моніторингу, його поняття та види	39
8. Правове регулювання екологічної експертизи, його поняття та види	41
9. Правові основи екологічної стандартизації та нормування, поняття та об'єкти	42

Розділ 4

ЕКОЛОГІЧНІ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ГРОМАДЯН

1. Загальна характеристика екологічних прав громадян: поняття та класифікації	45
2. Право громадян на безпечне для життя і здоров'я довкілля	47
3. Право громадян на відшкодування шкоди	49
4. Право громадян на одержання екологічної інформації	50
5. Екологічні обов'язки громадян: їх юридична природа та класифікації	52
6. Гарантії реалізації екологічних прав громадян	55
7. Особливості правової охорони, форми та способи захисту екологічних прав громадян	57

Розділ 5

ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА ПРИРОДНІ РЕСУРСИ ТА КОМПЛЕКСИ

1. Поняття, зміст та особливості права власності на природні ресурси та комплекси	59
2. Право власності Українського народу на природні ресурси та комплекси	60
3. Право приватної власності на природні ресурси та комплекси: об'єкти, суб'єкти, підстави виникнення та припинення	61
4. Право комунальної власності на природні ресурси та комплекси: об'єкти, суб'єкти, підстави виникнення та припинення	63
5. Право державної власності на природні ресурси та комплекси: об'єкти, суб'єкти, підстави виникнення та припинення	64
6. Охорона права власності на природні ресурси та комплекси, юридична відповідальність за його порушення	66

Розділ 6

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ПРАВА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

1. Право природокористування. Його поняття та види 68
2. Особливості загального природокористування.
Його правове забезпечення 71
3. Особливості спеціального природокористування.
Його правове забезпечення 72
4. Правові засади використання природних ресурсів
на умовах оренди..... 74
5. Підстави виникнення та припинення права природокористування 75

Розділ 7

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

1. Економіко-правовий механізм природокористування та охорони
довкілля: поняття та складові 78
2. Основні засади фінансового забезпечення охорони навколишнього
природного середовища..... 79
3. Плата за спеціальне використання природних ресурсів:
види та особливості справляння 81
4. Екологічний податок: сутність, суб'єкти та об'єкти оподаткування 83

Розділ 8

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

1. Поняття та підстави юридичної відповідальності
за екологічні правопорушення 86
2. Особливості цивільної відповідальності за порушення
екологічного законодавства 88

ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Розділ 9

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ

1. Земля як об'єкт еколого-правових відносин..... 90

2.	Загальна характеристика права землекористування	91
3.	Особливості правової охорони земель	92
4.	Зміст правової охорони земель	94
5.	Юридична відповідальність за порушення земельного законодавства	95

Розділ 10

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ВОД

1.	Види права водокористування	97
2.	Підстави та порядок виникнення права спеціального водокористування	99
3.	Права та обов'язки користувачів водних об'єктів	101
4.	Підстави та порядок припинення права спеціального водокористування	103
5.	Правовий режим оренди водних об'єктів	104
6.	Правовий режим прибережних захисних смуг	106
7.	Правовий режим водоохоронних зон	108
8.	Правова охорона вод	109
9.	Юридична відповідальність за порушення водного законодавства.....	111

Розділ 11

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ НАДР

1.	Види права користування надрами: загальна характеристика.....	114
2.	Право надрокористування: об'єкти та суб'єкти	115
3.	Правове регулювання геологічного вивчення надр	116
4.	Правове регулювання видобування корисних копалин	117
5.	Правове регулювання використання надр в цілях, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин	118
6.	Особливості правовідносин щодо користування надрами на умовах угод про розподіл продукції	119
7.	Юридична відповідальність за порушення законодавства про надра.....	120

Розділ 12

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ РОСЛИННОГО СВІТУ

1.	Рослинний світ як об'єкт правового регулювання: поняття та класифікація.....	122
----	--	-----

2. Види використання природних рослинних ресурсів та їх правове забезпечення	123
3. Правова охорона рослинного світу: поняття та основні заходи	124
4. Зелена книга України: поняття та правове значення	126
5. Правова охорона зелених насаджень у межах населених пунктів	127
6. Юридична відповідальність за порушення законодавства про рослинний світ	128

Розділ 13

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ЛІСІВ

1. Право лісокористування: поняття та види	130
2. Використання лісових ресурсів та їх правове забезпечення	132
3. Правова характеристика лісового сервітуту	133
4. Правове регулювання заготівлі деревини	134
5. Правове регулювання заготівлі другорядних лісових матеріалів	136
6. Правове регулювання здійснення побічних лісових користувань	138
7. Правове регулювання використання корисних властивостей лісів	140
8. Правові заходи по відтворенню лісів	142
9. Правові заходи щодо охорони та захисту лісів	143
10. Юридична відповідальність за порушення лісового законодавства	144

Розділ 14

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ТВАРИННОГО СВІТУ

1. Право користування тваринним світом: поняття та види	147
2. Мисливство та полювання: поняття та правове забезпечення	149
3. Правове регулювання рибальства та ведення рибного господарства	150
4. Правове регулювання добування (придбання) диких тварин з метою їх утримання і розведення у напіввільних умовах чи в неволі	151
5. Юридична відповідальність за порушення законодавства про тваринний світ	153
6. Червона книга України: поняття, об'єкти та правове значення	155
7. Юридична відповідальність за порушення законодавства про Червону книгу України	157

Розділ 15
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ
БЕЗПЕКИ НАСЕЛЕННЯ ТА ТЕРИТОРІЙ

1. Правове регулювання екологічної безпеки: поняття, об'єкти, суб'єкти та види	158
2. Правове забезпечення вимог екологічної безпеки	161
3. Особливості юридичної відповідальності за правопорушення в галузі забезпечення екологічної безпеки	163
4. Надзвичайні екологічні ситуації, їх юридична природа та класифікації	166
5. Поняття зони надзвичайної екологічної ситуації, юридичні підстави та порядок їх оголошення	168
6. Правовий режим зони надзвичайної екологічної ситуації	169

Розділ 16
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОВОДЖЕННЯ З ВІДХОДАМИ

1. Відходи як об'єкт еколого-правового регулювання	172
2. Класифікація відходів	172
3. Поняття поводження з відходами	175
4. Визначення поняття «безхазайні відходи» у законодавстві України, їх виявлення та облік	177
5. Міжнародно-правові стандарти транскордонного перевезення небезпечних відходів	178

Розділ 17
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ
АТМОСФЕРНОГО ПОВІТРЯ

1. Атмосферне повітря як об'єкт правової охорони.	179
2. Правові заходи щодо охорони атмосферного повітря	180
3. Особливості юридичної відповідальності за порушення законодавства в галузі охорони атмосферного повітря	182

Розділ 18
ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ
ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ МЕРЕЖІ УКРАЇНИ

1. Правові засади формування екологічної мережі	186
---	-----

2. Поняття, об'єкти та структурні елементи екологічної мережі	187
3. Порядок включення до переліків територій та об'єктів екологічної мережі: правове забезпечення.....	188

Розділ 19

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ І ОХОРОНИ ОБ'ЄКТІВ ПРИРОДНО-ЗАПОВІДНОГО ФОНДУ

1. Природно-заповідний фонд: класифікація територій та об'єктів, правовий режим.....	191
2. Правовий режим природних та біосферних заповідників	192
3. Правовий режим національних природних парків	194
4. Правовий режим ботанічних садів та дендрологічних парків.....	195
5. Правовий режим зоологічних парків	196

Розділ 20

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ КУРОРТНИХ, ЛІКУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧИХ І РЕКРЕАЦІЙНИХ ЗОН

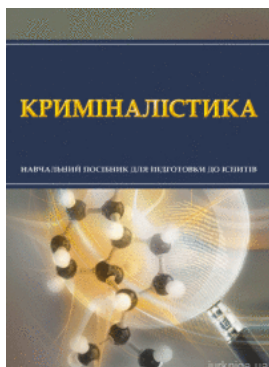
1. Особливості правової охорони курортних та лікувально-оздоровчих територій	197
2. Правовий режим рекреаційних територій	199

Розділ 21

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

1. Міжнародно-правова охорона навколишнього природного середовища.....	202
2. Основні джерела міжнародно-правової охорони природних об'єктів.....	204

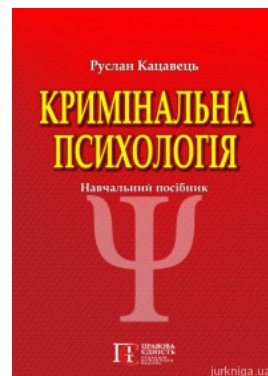
Книги, які можуть вас зацікавити

Криміналістика.
Навчальний посібник
для підготовки до
іспитів

Екологічне право
України. Навчальний
посібник для
підготовки до іспитів

Кримінальна
психологія. Навчальний
посібник

Перейти до галузі права
Екологічне право

Перейти на сайт →